

יד יצחק בן-צבי

תמיד משהו חדש ללמוד עליו

קורסים והרצאות ברחבי הארץ

תשע"א 2010/11

תוכן העיניינים

5	תל חי
6	מועצה אזורית עמק הירדן
7	חיפה
10	קיסריה
11	רעננה
13	תל אביב
18	קורסי מורי דרך
19	ירושלים
32	קורס תו תקן
36	ראשון לציון
37	נס ציונה
38	רחובות
39	באר שבע
40	כנסים
45	תנאי תשלום והנחות לפעילויות

כמדי שנה פותחת יד יצחק בן-צבי את שעריה בפניכם - אוהבי ארץ ישראל וירושלים.

אנו מזמינים אתכם להשתתף במגוון הקורסים וההרצאות המוצעים לשנה"ל תשע"א.

עם פתיחתו של בית הספר ללימודי ירושלים ע"ש חיים קוברסקי ביד יצחק בן-צבי, והתחדשות התוכניות של המרכז ללימודי ארץ ישראל אנו מציעים בפניכם מגוון תוכניות והצעות של קורסים חדשים.

מרצים, חוקרים ומדריכים מן השורה הראשונה יביאו בפניכם את חידושי המחקר העדכניים במגוון נרחב של תחומי הידע הרלוונטיים.

בשונה משנים קודמות, ריכזנו בחוברת זו את קורסי ההרצאות בלבד, ואילו בחוברת השנייה ריכזנו את קורסי הסדורים והסדורים הבודדים.

מצפים לכם ושמחים לקראתכם,

להתראות

יעקב יניב - מנכ"ל

וכל צוות

המרכז ללימודי ארץ ישראל

ובית הספר ללימודי ירושלים ע"ש חיים קוברסקי

פתח לנו שער עשרת הדיברות

מהר סיני ועד ישראל 2010

נצא למפגש מחודש עם עשרת הדברות, ונגלה שהטקסט המכונן של העם היהודי הוא יצירה מינימליסטית המכילה עולם ומלואו. נבחן אם היו דומים לו בעולם העתיק, נבדוק את מקומו של מעמד הר סיני במקרא ובהיסטוריה היהודית ונעסוק בהשפעת עשרת הדברות ומקומן בחיינו במדינת ישראל.

בין המרצים:
ד"ר יובל אלבשן
ד"ר אלישבע באומגרטרן
ד"ר שלי גולדברג
ד"ר ציונה גרוסמארק
פרופ' נתן וסרמן
ד"ר מוטי זלקין
פרופ' יאיר זקוביץ
פרופ' חננאל מאק
ד"ר רונית עיר שי
פרופ' שלום צבר
ד"ר אביהו רונן
פרופ' אביגדור שנאן

בין הנושאים: "משה קיבל תורה מסיני" - מנסיך מצרים למשה רבנו • חוק וברית במזרח הקדום • אלוהים אחרים - על אלי כנען ואמונת הייחוד • פסל ותמונה - בין עשרת המאמרות לעשרת הדברות בפסיפסים • שבת - גם לעבד ולשור; על צדק חברתי והיחס לאחר במדינת ישראל • "לא תגנוב" - על גנבים ועונשם בספר התנ"ך • "לא תרצח" הרהורים על מוסר ומלחמה • "לא תרצח" - על אתיקה והפלות • "לא תחמוד" - ערכים בעולם של צריכה • מקומם של מעמד הר סיני ומתן תורה, בטקסים ובמסורות היהודיות והנוצריות • "כבד את אביך ואת אמך" - חובת הבן אל האב וחובת האב אל הבן - על כיבוד אב ואם בתקופת המקרא ובימי הביניים • "הסרט הדברות" - בראי הקולנוע

בשיתוף יובלים, מרכז פלורליסטי
לתרבות וזהות יהודית

שכר הלימוד: 725 ש"ח
(ללא הנחות ולא כולל תשלום לסיורים)

מנחה: מר עזרא כץ, קיבוץ מלכיה. פרטים בטלפונים:
04-6946747, 052-5347769

64 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)
80 שעות שנתיות למשתתפים גם בסיורים (לצבירה לגמול השתלמות)

מהי יד בן-צבי?

יד יצחק בן-צבי הינה הגוף המוביל בתחומי המחקר והלימוד של תולדות ארץ ישראל ושל קהילות ישראל במזרח, פועלת על-פי חוק מיוחד של הכנסת משנת 1969, ונושאת את שמו של נשיאה השני של מדינת ישראל.

בבית הנשיא בן-צבי, בשכונת רחביה בירושלים, נמצאים מכוני המחקר, הספרייה והוצאת הספרים, המוציאה לאור עשרות ספרים בשנה ואת כתבי העת "קתדרה", "פעמים" ו"עת-מול". לצידם פועלים **בית הספר ללימודי ירושלים**, המקיים קורסים, סיורים, סדנאות והשתלמויות לקבוצות נוער, חיילים, מבוגרים, ועולים חדשים **והמרכז ללימודי ארץ-ישראל**, המקיים עשרות קורסים, סיורים וכנסים ברחבי הארץ המיועדים לציבור הרחב.

16 מפגשי הרצאות בימי שלישי מדי שבוע, משעה 16:30 עד 19:30, באודיטוריום זרנגין, קמפוס מזרח במכללה האקדמית תל חי, ושני ימי סיור למעוניינים

הפתיחה:
יום שלישי
ט"ז בכסלו תשע"א
(23.11.2010)

ממשה עד משה לא קם כמשה

לדמותו של הרמב"ם, הגותו והשפעתו לדורות

מפגש מרתק עם גדול ההוגים והפוסקים של ימי הביניים - הרמב"ם.

נכיר את תחומי יצירתו הרבים על רקע תרבות יהדות ספרד, ונבחן את השפעתם על ההווה היהודית מאז ועד היום. נתוודע לעיסוקיו בתחום המדע והרפואה, ליחסו לפוליטיקה ולשאלות חברתיות, ונוסיף פרטים עלומים הקשורים בחייו.

בין המרצים:

ד"ר אסתי אייזנמן
פרופ' נחם אילן
ד"ר אבי אלקיים
פרופ' זאב גריס
ד"ר אבי קדיש

בין הנושאים:

זוהרה • תפיסת ההלכה אצל הרמב"ם - בין שמרנות למהפכנות • "מורה נבוכים" - ספר בפולמוס • פירוש הרמב"ם למשנה - יהדות במפגש רב-תרבותי • גישתו הרציונליסטית לפירוש המקרא - האם דיבר הנחש בגן עדן? • האם הרמב"ם התאסלם? פרשה עלומה בחייו של ה"נשר הגדול" • בין מיסטיקה לפילוסופיה בהגותו של הרמב"ם • דמותו של הרמב"ם בספרות ההשכלה • הרמב"ם והמחשבה הדתית בימינו - הטוענים לכתר הרמב"ם • תפיסת האל אצל הרמב"ם • הרמב"ם כרופא הוליסטי

בשותף המועצה האזורית עמק הירדן

עשרה מפגשי הרצאות בימי שני, מד' שבועיים, משעה 19:30 עד 21:00, בבית גבריאל

ההרשמה והתשלום:

במחלקה לתרבות, מועצה אזורית עמק הירדן, במזכירות בית גבריאל
טלפון: 04-6751175 שלוחה 0

20 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

הפתיחה:

יום שני
ח' בחשוון תשע"א
(15.11.2010)

פותחים שער

מסע אל תוככי ארון הספרים היהודי מיצירת המשנה ועד לספרות הקבלה

נבחן את אבני היסוד של היצירה היהודית, מחורבן הבית ותקופת המשנה והתלמוד ועד ימי הביניים. נבקש להבין את עולם המחשבה, האמונות והדעות המשתקף מהיצירה הרוחנית ואת ההתפתחויות והשינויים שחלו בה במהלך הדורות. באמצעות המקורות ננסה להכיר את החברה והמציאות ההיסטורית אותן משקפים הספרים, את הנושאים שהעסיקו את החברה היהודית בתקופות אלו ובמה הם רלוונטיים לתקופתנו.

בין המרצים:

ד"ר אסתי אייזנמן
פרופ' נחם אילן
ד"ר שלי גולדברג
פרופ' ישעיהו גפני
ד"ר עמנואל פרידהיים
ד"ר אורית רמון
פרופ' אביגדור שגן

בין הנושאים:

המשנה והתלמוד - על תרבות המחלוקת • בין בבלי לירושלמי, למה זכה התלמוד הבבלי-לבכורה? - על גורלם של ספרים • המדרש והאגדה - המוסר היהודי "בינו לבינה" • ארץ ישראל וגבולותיה-גבולות אלסטיים במחשבת חז"ל • הפיוט והתפילה - היצירה בבית הכנסת • השפעות בין-תרבותיות: רס"ג ויצירתו על רקע העולם המוסלמי והאתגר הקראי • "תור הזהב" בספרד: שירי קודש וחול • רבי יהודה הלוי - היחס לארץ ישראל במחשבה היהודית בימי הביניים • הרמב"ם - פילוסופיה ואמונה, הילכו יחדיו? • על חירות הפרשן - רש"י ופרשנות המקרא על רקע תקופתו • "ספר הניצחון" ו"פגיון האמונה" - ספרות הויכוח בין יהודים לנוצרים בימי הביניים • ספרות הקבלה - מה כל כך מושך במיסטיקה היהודית?

שכר הלימוד: 915 ש"ח

30 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

15 מפגשי הרצאות בימי שני, מד' שבועיים, משעה 19:30 עד 21:00, באולם הסינמטק, שד' הנשיא 142, מרכז הכרמל, חיפה

הפתיחה:

יום שני
י' בחשוון תשע"א
(18.10.2010)

מהפך

מנהיגים עוברים שינוי

הקורס יעקוב אחר שורה של דמויות מכוננות בתרבות הישראלית מאז קום המדינה. דמויות שבמהלך פעילותן הציבורית עברו תהליך של שינוי מחשבותי, אידיאולוגי או אמוני. במסגרת הקורס נעמוד על הגורמים לשינויים אלו האם הם קשורים בביוגרפיה האישית? האם הם רצון למרוד במה שקדם? האם הם ביטוי לשינויים בהלכי רוח או אולי הם תולדה של שינויים היסטוריים בני תקופתם? (הקורס ילווה בהקרנת סרטים)

בין המרצים:

פרופ' מוטי גולני
ליאורה חיימסון
פרופ' אביבה חלמיש
הבמאי ערן טורבינר
פרופ' אריה נאור
יאיר צבן

בין הנושאים:

מאיר יערי: ממדינה דו-לאומית לשתי מדינות לשני עמים • ערן טורבינר על סרטו "מדריד לפני חנייתה" (2006) - קומוניסטים ציונים במלחמת האזרחים של ספרד יוחס היישוב לפעילותם • מלעג לחיקוי - האם היה משה דיין למשה שרת באחרית ימיו? • בטלטה בין שני קטבים - על דרכו של משה שנה • השופט חיים כהן - במשבר אמונה לנוכח השואה • עקביות ושינוי במנהיגותו של מנחם בגין • הקרנת הפרק על מנחם בגין מתוך הסדרה "עידן הגנרלים" • מלחמת הדורות - מניפסטים ספרותיים ושיברם בשירה העברית: ביאליק, שלונסקי, אלתרמן, עמיחי וזך • הקרנת הסרט "אלתרמניה" - עדת מעריציו של נתן אלתרמן שלושים שנה לאחר פטירתו

בשיתוף סינמטק חיפה

15 מפגשי הרצאות בימי שלישי, מדי שבועיים, משעה 17:00 עד 18:30, באולם הסינמטק, שד' הנשיא 142, מרכז הכרמל, חיפה

מפילוג הממלכה עד חידוש המלוכה

ארץ ישראל מפילוג הממלכה בתקופת בית ראשון עד ימי בית חשמונאי

חורבן ממלכת ישראל וחורבן ממלכת יהודה היוו נקודת מפנה בתולדות עם ישראל. נעמוד על המתח הגובר בין מלוכה לנבואה, על מסעות סנחריב ונבוכדנאצר שהביאו לחורבן ונתייחס להתחדשות הישוב היהודי והתגבשות היהדות בימי שיבת ציון. נעסוק בהתפתחות הספרות. נכיר את ההנהגה הרוחנית והתפתחות הכתות של ימי הבית השני.

בין המרצים:

ד"ר אורי אמיתי
ד"ר ליאורה גולדמן
ד"ר יורם כהן
הרב ד"ר בנימין לאו
פרופ' עודד ליפשיץ
ד"ר לאה מזור
ד"ר רבקה ניר
פרופ' אבי פאוסט
ד"ר דלית רום-שילוני
פרופ' אביגדור שגן
סיורים: במהלך הקורס יתקיימו שישה סיורים מהם אחד בן יומיים. (תשלום עבור הלינה יגבה בנפרד).

הסיור למרוקו

יהיה בין התאריכים 25.5.2011-6.6.2011

בין הנושאים:

עשרת השבטים • נביאים ונבואה במקרא ובמזרח הקדום • מסע סנחריב ונפילת האימפריה האשורית • הרפורמה המדינית והדתית של אישיהו • מלך ונביא - צדקיהו וירמיהו והאירועים שהובילו לחורבן הבית • יחזקאל נביא הגולה • התפוררות הממלכה הבבלית ועליית פרס • הצהרת כורש • מנהיגי שיבת ציון ומדוע עברו 70 שנה עד הקמת המקדש השני? • הספרות החיצונית • המרחב הפוליטי בימי שיבת ציון • מגילת אסתר והממלכה הפרסית • שבי הגולה מול הנשאים בארץ • השומרונים והתקדשות הר גריזים • אלכסנדר מוקדון והמסע ששינה את פני ההיסטוריה במרחב • כנסת גדולה וזוגות החכמים • מחלוקות וכיתתיות • ארכיאולוגיה ואמנות • לקראת מלכות בית חשמונאי

ההרשמה והתשלום (באחריות חברת נסיעות חיצונית) יתבצעו בנפרד. הסיור לחו"ל אינו מזכה בגמול השתלמות.

שכר הלימוד (כולל הטבות והנחות): בטבלה מרוכזת בעמוד 44 בסוף החוברת

בנוסף: השתתפות באחד מקורסי הערב בשנת הלימודים תשע"א ללא תשלום

156 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

שכר הלימוד: 915 ש"ח

30 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

הפתיחה:
יום חמישי
ו' בחשוון תשע"א
(14.10.2010)

הפתיחה:
יום שלישי
י"ח בחשוון תשע"א
(26.10.2010)

טולדו וירושלים

משרי חצר למגורשים

גם לאחר 520 שנים, גירוש ספרד הוא נקודת שבר וטראומה בתולדות העם היהודי. נעקוב אחר גלגוליהם של יהודי ספרד מנושאי תפקידי מפתח בממלכת ספרד דרך הרדיפות, האינקוויזיציה והגירוש. נבדוק כיצד השפיע גירוש ספרד על העולם היהודי מאז ועד היום.

בין המרצים: פרופ' נחם אילן
ד"ר אברהם אלקיים
ד"ר פנחס ביבלניק
ד"ר רם בן-שלום
פרופ' עליזה ג'יניאו
פרופ' יוסף הקר
פרופ' אדווין סרוסי
פרופ' יום טוב עסיס
פרופ' שלום צבר
ד"ר רעיה שני

בין הנושאים: עליית המרכז היהודי בספרד המוסלמית ומשמעות 'תור הזהב'
• דמויות מרכזיות: חסדאי אבן-שפרוט, שמואל הנגיד, ר' יהודה הלוי, ר' אברהם אבן-עזרא
• מקומם של היהודים בכיבושה מחדש של ספרד על ידי הנוצרים ('הרקונקויסטה') • הפולמוס היהודי-נוצרי • גיבוש הקהילה היהודית בספרד הנוצרית • משטר הקהילות, החצרות • בתי הכנסת והאמנות היהודית בספרד • הוויכוח על תכני התרבות היהודית בספרד • הגזרות שנגזרו על היהודים • האינקוויזיציה ותופעת האנוסים • הרקע לגירוש היהודים • מקומות המקלט של המגורשים ברחבי העולם היהודי • התרבות היהודית בעקבות הגירוש • ניצנים של יוזמה מדינית יהודית - דון יוסף נשיא והישוב בטבריה • יצירת המרכז של מגורשי ספרד בגליל • השפעת הגירוש על תודעת הטראומה היהודית מאז ועד ימינו

16 מפגשי הרצאות כפולות ושישה סיורים בימי ראשון, מדי שבוע, משעה 9:00 עד 12:15, בבית יד לבנים, רחוב האחוזה 147, רעננה (סיור לספרד למעוניינים)

הפתיחה:

יום ראשון
ד' בכסלו תשע"א
(14.11.2010)

ההרשמה והתשלום לסיור לספרד (באחריות חברת נסיעות חיצונית) יתבצעו בנפרד. הסיור לחו"ל אינו מזכה בגמול השתלמות. **שכר הלימוד:** (כולל הטבות והנחות): בטבלה מרוכזת בעמוד 44 בסוף החוברת

112 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

האם השיגו הכדורים את יעדם?

רציחות פוליטיות בישראל ובעולם

יוליוס קיסר, לינקולן, גאנדי, רבין... מתי התחילו הרציחות הפוליטיות בעולם ומדוע? את מי תזכור ההיסטוריה וממי תתעלם? האם וכיצד משתנית חברה בעקבות רצח מנהיגה? האם התקשורת תורמת לאווירת ההסתה ועד כמה היא תורמת לבניית הזיכרון הציבורי?

ההתנקשויות והרציחות הפוליטיות מלוות את ההיסטוריה האנושית מראשיתה. ננסה לבחון אירועי רצח מפורסמים, מתקופת המקרא ועד ימינו, נבחן את הסיבות לרצח, מה היו תוצאותיו המיידיות והאם היתה לו השפעה לטווח קצר או ארוך.

בין המרצים: ד"ר דנה אריאלי-הורוביץ
ד"ר יוחנן גרינשפון
פרופ' אביבה חלמיש
ד"ר אלכס יעקובסון
פרופ' שרה יפת
פרופ' אייל נווה
פרופ' אהרון קליימן

בין הנושאים: מהו רצח פוליטי?
• רצח גדליהו בן-אחיקם ומשמעות הפוליטית, ההיסטורית והדתית
• רציחות בחצר הקיסרות הרומית: יוליוס קיסר כדוגמא • רצח לינקולן כאקט של תחייה לאומית • דה-האן - הרצח הפוליטי הראשון בארץ ישראל • רצח על חוף הים - מי רצח את ארלוזורוב? • רצח עבדאללה והמעבר מאופציה עבר-ירדנית לאופציה ירדנית • מרתין לותר קינג והכמיהה לחברה אוהבת וצודקת • מהטמה גאנדי - תומך ה"אהימסה" (אי אלימות) שנרצח • רצח פוליטי באמנות: המקרה של יצחק רבין

מרכז קיסריה

שכר הלימוד: 610 (לא כולל תשלום לסיורים)

30 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

עשרה מפגשי הרצאות בימי שישי, מדי שבועיים, משעה 10:30 עד 12:00, במרכז קיסריה, ושני סיורים למעוניינים

הפתיחה:

יום שישי
כ"ח בחשוון, תשע"א

נוצרים כאן ועכשיו - העדות הנוצריות בארץ ישראל

מבט על העדות הנוצריות -
המאפיינים, המנהגים והיחסים ביניהן ובין מדינת ישראל

הקורס יעסוק בסוגיות המרכזיות הקשורות בקהילות הנוצריות בארץ הקודש. נעקוב אחר הרקע להתפתחות העדות השונות, היבטים בחיי הקהילה, מערכת החינוך הנוצרית, סוגיות דמוגרפיות, יחסי כנסייה ומדינה, ליטורגיה ואמנות.

בין המרצים:

חנה בנדקובסקי

יסכה הרני

ד"ר סאלים מונייר

האב ד"ר דויד נויאהוז

ד"ר אנסטטיה קשמן

ד"ר אמנון רמון

בין הנושאים:

מאוחדים ומפוצלים - הרקע

להתפתחות העדות השונות • הכנסייה

היוונית-אורתודוקסית כממשיכת הנצרות

הביזנטית • הנצרות הארמנית, דת ולאום

• הפטריארכיה הלטינית, הפרנציסקאנים

והמקומות הקדושים • העדות הקתוליות

המזרחיות - הפוליטיקה המקומית

כמעצבת זהות דתית • הקופטים

והאתיופים - הכנסיות המזרחיות של צפון

אפריקה • המוסיקה ככלי רוחני בכנסייה

- המסורת הביזנטית • יחסי העולם הנוצרי

ומדינת ישראל • יחסי מדינת ישראל -

והכנסיות המקומיות • האמנות -

כלי דידיקטי בכנסיות

בארץ ישראל

בשיתוף עם מרכז ירושלים ליחסי יהודים ונוצרים

שכר הלימוד: 765 ש"ח

* **הנחה מיוחדת:** כל הנרשם לקורס זה ולקורס: אמריקה,

הנצרות וארץ הקודש ישלם 1400 ש"ח בלבד

לשני הקורסים. **מחיר זה מבטל כל הנחה אחרת**

ההרשמה והתשלום לסיור בחו"ל

(באחריות חברת נסיעות חיזונית) יתבצעו בנפרד.

הסיור לחו"ל אינו מזכה בגמול השתלמות.

30 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

מתנה שלא נגמרת

**תנו ליקריכם מתנה מקורית ומיוחדת:
רשמו אותם לקורסי הרצאות וסיורים, כנסים
וימי עיון של יד יצחק בן-צבי**

למעלה מ-60 תוכניות ב-12 מרכזים בארץ.

אנו נצרך ברכה ונעביר לנמען.

אפשרות הזמנה לקבוצות, למבוגרים ולמשפחות

פרטים ביד בן-צבי

טל' 02-5398855

פקס' 02-5636449

אמריקה, הנצרות וארץ הקודש

הרקע ההיסטורי, הדתי והמחשבתי, שהוביל להולדת תנועת הרפורמציה. נעקוב אחר המהלכים ההיסטוריים שהובילו להתיישבות הפורטינים הראשונים באמריקה במאה ה-18. נלמד על הקבוצות הנוצריות השונות, שהתפצלו במהלך המאה ה-19 מהפוריטים, נבחן את ניסיונות ההתיישבות של האמריקאים ביפו ובירושלים ואת תופעת העלייה לרגל וניצני התיירות המודרנית שלהם בארץ ישראל עד היום.

בין המרצים:

ד"ר יוליה ברשדסקי-ליבוביץ
ד"ר דב גביש
פרופ' אייל נווה
ד"ר יוכי פישר
פרופ' יעל קציר
ד"ר אורית רמון

בין הנושאים:

הרקע לעליית הרפורמציה באירופה - מתום עידן הפיאודליזם ועד המצאת הדפוס • זרמים בקרב הפרוטסטנטים: לותרנים, אנגליקנים וקלוויניסטים • החזון הפוריטאני ומשמעותו לכינונה ועיצובה של החברה האמריקנית • בין פונדמנטליזם להתערות - המקרה של המורמונים • סוציאליזם ונצרות - קומונות נוצריות בארה"ב באמצע המאה ה-19 • המושבות האמריקאיות בארץ ישראל ומה שנותר מהן • מסע התענוגות של מארק טווין לארץ הקודש • הנצרות והקפיטליזם - רפורמות מודרניות בראשית המאה ה-20 • השפעת הנצרות האמריקנית על יהדות אמריקה • נצרות ופמיניזם, נצרות וכוח פוליטי - המתח בין דת ומדינה

15 מפגשי הרצאות בימי שני, מדי שבועיים, משעה 19:30 עד 21:00, באשכול הפיס, תיכון עירוני א' לאמנויות, רח' הארבעה, תל אביב (סיור לאיים הבריטיים למעוניינים)

הפתיחה:

יום שני
כ"ד בחשוון תשע"א
(1.11.2010)

ממזרח למערב

גלגוליהם של מרכזים יהודיים -
קהילות בבל אשכנז וספרד

פלא השתמרותה של היהדות כאומה ללא טריטוריה יעמוד במרכז הקורס. על רקע התפשטות האסלאם ועלייתה ההדרגתית של אירופה הנוצרית, מתעצבת היהדות במרכזים חשובים מחוץ לארץ ישראל. בבל, מהווה את המרכז הגדול והמשמעותי בעולם האסלאם. במרוצת הדורות יקומו מרכזים נוספים במצרים, בצפון אפריקה, ספרד, פרובנס ובאשכנז. היצירה התרבותית והקהילתית במרכזים האלה והקשרים ביניהם, אפשרו את קיום אחדותה של "האומה" היהודית.

בין המרצים:

ד"ר אסתי אייזנמן
פרופ' נחם אילן
ד"ר טובה בארי
פרופ' ישעיהו גפני
פרופ' רינה לוי-מלמד
פרופ' יום טוב עסיס
ד"ר מרים פרנקל
ד"ר אורית רמון
ד"ר אלי שטרן

הסיוורים:

במהלך הקורס יתקיימו שישה סיוורים מהם אחד בן יומיים. (תשלום עבור הלינה יגבה בנפרד).

בין הנושאים:

בבל, ישיבותיה ומוסד ראש הגולה • "עם הספר" כ"בני חסות" - מעמד החברתי והמשפטי של היהודים בארצות האסלאם • השינויים הגיאופוליטיים בעולם היהודי בעקבות כיבוש האסלאם: צמיחתו של המרכז הבבלי ומאבקו להגמוניה • ר' סעדיה גאון מול האתגר התרבותי המוסלמי והאיום הקראי • סוד גנוז: גניזת קהיר כמפתח לתרבות היהודית בימי הביניים • "תור הזהב" בספרד - בפיט ובשירה • הרמב"ם - הפילוסופיה היהודית בימי הביניים • היהודים בחברה הנוצרית - בין דימוי למציאות • גזרות תתנ"ו, מסעי הצלב וממלכת ירושלים • הויכוחים הגדולים בין יהודים לנוצרים • גזרות קנ"א, האנוסים והאינקוויזיציה, עד לגרוש היהודים מספרד

ההרשמה והתשלום לסיור לחו"ל (באחריות חברת נסיעות חיצונית) יתבצעו בנפרד.

הסיור לחו"ל אינו מזכה בגמול השתלמות.

שכר הלימוד (כולל הטבות והנחות): בטבלה מרוכזת בעמוד 44 בסוף החוברת

בנוסף: השתתפות באחד מקורסי הערב בשנת הלימודים תשע"א ללא תשלום

156 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

הפתיחה:

יום שלישי
י"א בחשוון תשע"א
(19.10.2010)

גפילטעפיש, קוֹבֶה ופלאפל

אוכל יהודי, אוכל ישראלי ומה שביניהם

גלגולם ההיסטורי של המטבח היהודי והישראלי ויחסי הגומלין ביניהם: היחס שבין מסורות בישול אותנטיות לבין מה שהתפתח מהן בהקשרים חדשים של מקום וזמן, מה מאפייני מטבח כשר?, השפעת הסביבה הלא יהודית על המטבח היהודי, מה בין המטבח המזרח אירופי והמטבח המזרחי?, מה הן השפעות החברתיות על האוכל?, מי באמת קובע מה הם מצרכי היסוד לבישול, האם קיים בכלל 'מטבח יהודי' ומהו 'המטבח הישראלי'?

מרצה:

השף שמיל הולנד, חוקר מזרח אירופה והאוכל היהודי

סיוור: במהלך הקורס יתקיים סיוור בשוק מחנה יהודה בירושלים.

בין הנושאים: מטבח מהגרים: מה קרה למטבח המסורתי? טראומת ההגירה של המתכונים המסורתיים והמפגש עם חומרי הגלם המקומיים • הציונות והאוכל: עקרת הבית כסוכנת לאומית להבראת הגוף הגלותי, האוכל לפועל שיגאל את המולדת • הבישול בתנאי מחסור: בישול של מרכיבים מקומיים וזולים, האוכל כמקור הישרדות • האם יש דבר כזה 'מטבח ישראלי'? • גלגולו של המטבח הישראלי: מהפלאפל עד לקרפצ'יו, מן ההרינג עד למטבוחה, מגבינת הקרש לגבינת העיזים ומיין קידוש ליקבי בוטיק • ספרי הבישול: ארון הספרים הישראלי במטבח • תולדותיו של ספר הבישול הישראלי: מאירנה מאייר דרך ליליאן קורנפלד, מרות סירקיס ועד לישראל אהרוני • כיצד חזר האוכל העדתי לאופנה? • השפעות מקומיות ובין-לאומיות על המטבח הישראלי

שכר הלימוד: 390 ש"ח (לא כולל תשלום לסיוור)

16 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

פלאוויוס יוספוס - מנהיג או בוגד?

מבט מעמיק על האיש, כתביו ותקופתו

יוסף בן מתתיהו, ההיסטוריון היהודי החשוב ביותר של תקופת הבית השני, נולד בירושלים כבן למשפחת כוהנים והיה מפקד המרד הגדול בגליל. לאחר חורבן הבית, קבל את חסותם של הקיסרים הפלאווים ונדע בשם פלאוויוס יוספוס. ברומא הוא כתב את ספריו: "תולדות מלחמת היהודים ברומאים", "קדמוניות היהודים", "נגד אפינון" ו"חיי יוסף".

ננסה לעמוד על דמותו המורכבת, נלמד לקרוא בספריו ונעמיק בתולדות התקופה המשתקפת מהם. עדותו של יוספוס תבחן תוך השוואה למקורות ההיסטוריים האחרים בני התקופה ולממצא הארכיאולוגי.

בין המרצים:

פרופ' גדעון בוחק
ד"ר דניאלה דוויק
ד"ר נח חכם
ד"ר דן יפה
ד"ר עמנואל פרידהיים
פרופ' יונתן פרייס
פרופ' אייל רגב
ד"ר אדולפו רייטמן
פרופ' דניאל שוורץ
ד"ר יובל שחר
ד"ר גיא שטיבל
פרופ' אביגדור שאן
פרופ' ישראל שצמן

סיוורים: במהלך הקורס יתקיימו שישה סיוורים מהם אחד בן יומיים. (תשלום עבור הלינה יגבה בנפרד).

ההרשמה והתשלום לסיוור לחו"ל (באחריות חברת נסיעות חיצונית) יתבצעו בנפרד.

הסיוור לחו"ל אינו מזכה בגמול השתלמות.

שכר הלימוד (כולל הטבות והנחות): בטבלה מרוכזת בעמוד 44 בסוף החוברת.

בנוסף: השתתפות באחד מקורסי הערב בשנת הלימודים תשע"א ללא תשלום

156 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

25 מפגשי הרצאות ושבעה סיוורים בימי חמישי מדי שבוע, משעה 9:00 עד 12:30, בבית אריאלה, שד' שאול המלך, תל אביב (סיוור לפלופונס ביוון למעוניינים)

הפתיחה: יום חמישי ו' בחשוון תשע"א (14.10.2010)

שישה מפגשי הרצאות בימי שלישי מדי שבועיים, משעה 19:30 עד 21:00, באשכול הפיס, תיכון עירוני א' לאמנויות, רח' הארבעה, תל אביב, יום סיוור למעוניינים

הפתיחה: יום שלישי, י"א בחשוון תשע"א (19.10.2010)

הכרת ירושלים

פרק שני: מראשית האסלאם ועד נפילת האימפריה התורכית (העות'מאנית)*

ירושלים היא העיר הקדושה לשלוש הדתות: היהדות, הנצרות והאסלאם. בקורס היסודי והמעמיק ביותר בתולדות העיר ירושלים ננסה להבין כיצד נתקדשה העיר גם באסלאם, איך השפיעו המאבקים והמתחים הבין-דתיים על עיצובה של העיר מן הכיבוש המוסלמי ועד שלהי המאה ה-19 ונכיר את הנסיבות לחזרתה של ירושלים למפה הבין-לאומית.

בין הנושאים: ראשית האסלאם: ממוחמד לבית אומיה • כיצד נתקדשה ירושלים באסלאם? • מבית המקדש לחראם א-שריף - הר הבית באסלאם • מה לאירופאים בארץ הקודש? על הגורמים למסעי הצלב • בין כנסייה למלוכה - השלטון בממלכת ירושלים הצלבנית • מה היה סוד הצלחתו של צלאח א-דין? • "עבד כי ימלוך" - הממלוכים בירושלים • בין הצלב לסהר: מה גורלם של היהודים בירושלים? • המסדר הפרנציסקאני ויצירת 'ארץ הקודש' • סולימאן המפואר ובניית חומות העיר העתיקה • מה עמד מאחורי עליית ר' יהודה החסיד בשנת 1700? • מה בין אשכנזים לספרדים בירושלים? • גבוה יותר חזק יותר - תחרות הבנייה בין המעצמות בירושלים • המהפכה ביישוב היהודי במאה ה-19 • הטמפלרים - מחוללי המהפכה התעשייתית בירושלים • דימויי ירושלים בין מציאות לדמיון במפות עתיקות • הרפתקנים, חוקרים ומחפשי אוצרות בירושלים של המאה ה-19

בין המרצים: ד"ר מיכל אורן פרופ' אמנון כהן ד"ר שמעון גת ד"ר מאשה הלוי ד"ר אייל מירון ד"ר קטיה ציטרין-סילברמן פרופ' ריכב (בוני) רובין ד"ר לילך רוזנברג ד"ר אורית רמון ד"ר אלי שטרן

בין הסיורים: הר הבית • כנסיית הקבר • בתי הכנסת ברובע היהודי: "החורבה", בתי הכנסת הספרדים ועוד • כנסיות ברובע הארמני והנוצרי • הבנייה הממלוכית ברחוב השלשלת וברובע המוסלמי • מבנים לאורך רחוב הנביאים • השכונות היהודיות הראשונות מחוץ לחומות • המושבה הגרמנית • שכונות לב העיר.

מתי? הלימודים יתקיימו בימי ראשון, מדי שבוע, משעה 16:30 עד 19:30

הסיורים: יתחילו בחורף בשעה 15:00 ובאביב בשעה 15:30 (יתכן ששני סיורים יתקיימו בימי שני).

שכר לימוד: 2,000 ש"ח

* קורס זה הוא הפרק השני בתכנית תלת-שנתית העוסקת בתולדות העיר. ניתן ללמוד כל פרק בנפרד. 98 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

ירושלים

19 מפגשי הרצאות כפולות ותשעה סיורים בימי ראשון, אחר הצהריים, בן-צבי, רח' אברבנאל 12, רחביה, ירושלים

הפתיחה:

יום ראשון ט' בחשוון תשע"א (17.10.2010)

חדש ביד בן-צבי קורס מורי דרך

במסגרת ההכשרה נלמד ונכיר את הארץ לאורכה ולרוחבה בדרך חווייתית ומעמיקה.

בין הנושאים: היסטוריה, גיאולוגיה, ארכיאולוגיה, יהדות, נצרות, אסלאם ועוד...

משך הקורס: שנה וחצי
המרצים: אקדמאים בכירים וטובי המדריכים
היקף: 580 שעות

בירושלים

מתי? הלימודים העיוניים יתקיימו בימים שלישי וחמישי, משעה 17:30 עד 22:00
הסיורים יתקיימו בימי שני
היכן? הקורס יתקיים ביד יצחק בן-צבי, רחוב אברבנאל 12, רחביה, ירושלים
התמחות בהדרכה בירושלים - בתוספת לתכנית משרד התיירות
פתיחה: פברואר 2011

בחיפה

מתי? הלימודיים העיוניים יתקיימו בימים ראשון וחמישי, משעה 17:30 עד 22:00
הסיורים יתקיימו בימי שלישי
היכן? הקורס יתקיים בבית הכט, שדרות הנשיא 142, חיפה
התמחות בהדרכה בגליל - בתוספת לתכנית משרד התיירות
פתיחה: ינואר 2011

דרישות: מבחן פסיכומטרי (מציין 550 ומעלה) או תואר B.A, יום מיון וראיון אישי בתום הקורס ייערך **מבחן רישוי** מטעם משרד התיירות לקבלת רישיון מורה דרך ארצי
שכר הלימוד: 22,900 ש"ח (לא כולל ההתמחות) לכווגי צבא ושרות לאומי - אפשרות לתשלום על חשבון הפיקדון פתיחת הקורס מותנית במספר הנרשמים

לפרטים ולהרשמה - יד יצחק בן-צבי

02-5398855 | 02-5398864
www.ybz.org.il לפרטים: יעל גודמן
yaelg@ybz.org.il

עיר קדושה או "הולילנד"?

תכנון, פוליטיקה ומה שביניהם

מתחילת ההיסטוריה של התכנון המודרני מהווה ירושלים אתגר ראשון במעלה לבניה. לא אחת נדמה כי כל הקורה בירושלים בתחום התכנון והבניה יוצר מיד גלי תהודה בעולם כולו. בשנים האחרונות לא יורדות מסדר היום פרשיות הקשורות בתכנון ובפיתוח בירושלים, ונדמה כי כל פרשייה סבוכה ומפתיעה מקודמתה.

כיצד מתקבלות החלטות בענייני תכנון בירושלים? כיצד משפיעה המורכבות החברתית והדתית בירושלים על תכנונה והאם ניתן לבנות עתיד בעיר היסטורית כירושלים? נפגש עם אנשי מקצוע ואנשי ציבור העוסקים בנושאים אלה ונסה בעזרתם לפלס דרכנו במבוך התכנוני של העיר המרתקת ביותר בעולם.

בין הנושאים: "מי צריך את כל הוותיקן הזה?"

- מעמדה הפוליטי והמשפטי של ירושלים
- שכונה, כפר ורובע - דגמים שונים של צורות ישוב בירושלים • פסיפס ירושלמי - על אוכלוסייה ותחזיות דמוגרפיות
- הקלה בדרך - מרכז העיר המתחדש והרכבת בתוכו • 'המערב הפרוע' - על תכנית ספדי, פרויקט "הולילנד" ודמותה של העיר במאה ה-21 • טבע ירושלמי - על אתרי טבע עירוני, פארקים, ושטחים פתוחים • הקונפליקט בין

בין המרצים:

- שוני גולדברגר
- ד"ר מאיה חושן
- ד"ר משה עמירב
- בני פירסט
- ישראל קמחי
- ציפי רון
- יקיר שגב
- איציק שוויקי

סיורים: במהלך הקורס

יתקיימו שני סיורים משעה 15:00 עד 19:00.

מועדי הסיורים:

- ח' בכסלו תשע"א (15.11.2010)
- ה' בשבט תשנע"א (10.1.2011).

- עבר, הווה ועתיד - שימור אתרי מורשת, טבע ותרבות
- שומרים על הבית
- כרוניקה של מאבקים חברתיים-סביבתיים בירושלים • "תל אביב - הנה אני בא" ? מחירי הדירות, עתיד הבנייה וההגירה השלילית מן העיר - אתגרים ופתרונות

שמונה מפגשי הרצאות כפולות ושני סיורים בימי שני, מדי שבועיים, משעה 17:00 עד 20:00, ביד בן-צבי רחוב אברבנאל 12, רחביה, ירושלים

הפתיחה:

יום שני כ"ז בתשרי תשע"א (4.10.2010)

שכר לימוד: 1,090 ש"ח כולל הסיורים

32 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

גדולים

אישים שהטביעו חותמם על תולדות ישראל וארץ ישראל בימי הבית השני, המשנה והתלמוד

את ההיסטוריה, בסופו של דבר, עשו אנשים שסיפורם האישי לעיתים מרתק לא פחות מתולדות תקופתם. בסדרה נבקש להתבונן במבט חדש על הדמויות ש"עשו את ההיסטוריה", פעלו, יצרו והשפיעו על תקופתם. אישים אלה חיו ופעלו בתקופות ההלניסטית, הרומית והביזנטית. דרך הדמויות נלמד על אירועי התקופה, הרקע ההיסטורי, ההגות, הספרות והאמנות.

בין הנושאים:

- העתיקה • אלכסנדר ינאי - שובו של אלכסנדר הגדול • מלכות חשמונאי וחכמי ישראל • יוליוס קיסר ורומא מרפובליקה לקיסרות • קיקרו "אבי הרטוריקה" • הורדוס - מלך רודף ורדוף • מגילות ים המלח והאיסיים • הלל הזקן • הביוגרפיה המקראית של ישוע • פילון ופאולוס - שני יהודים הלניסטיים • המשפחה הלוחמת" מהגליל עד מצדה • מיוסף בן-מתתיהו ליוספוס פלאוויוס • על רבן יוחנן בן-זכאי • רבן גמליאל - מבחנו של יחוס האבות • רבי עקיבא - סיפור מכון ומפעל חיים • מי באמת היה אונקלוס הגר? • בר-כוסבא איש ערביה • סיפור חייה של בבתא והמטמונים ממדבר יהודה • הדריאנוס קיסר - מלך פילוסוף או "שחיק עצמות"? • רבי יהודה הנשיא - תורה וגדולה במקום אחד • לדמותן של ברוריה ושל ילתא ועוד מנשות חז"ל • פלוטארכוס וטקיטוס - מגמות בכתיבת ההיסטוריה בעולם הרומי
- הבלן והגנן, הרופא ומקיז הדם - משרתי הקהילה בתקופת המשנה והתלמוד • מפגש עם אליהו במקורות התלמודיים

בין המרצים:

- פרופ' ישעיהו גפני
- ד"ר דניאלה דוויק
- פרופ' אליעזר ויצטום
- הרב ד"ר בנימין לאו
- ד"ר רז מוסטיגמן
- אברהם קושניר
- פרופ' אייל רגב
- פרופ' דניאל שוורץ
- ד"ר גיא שטיבל
- פרופ' אביגדור שאן

הסיורים: במהלך הקורס

יתקיימו ארבעה סיורים בני יום ושני סיורים בני יומיים (תשלום עבור הלינה יגבה בנפרד).

25 מפגשים של 3 הרצאות ושמונה סיורים בימי שני, מדי שבוע, משעה 08:45 עד 13:30, בבית הארחה אגרון, רח' אגרון 6, ירושלים (סיור לחו"ל למעוניינים)

ההרשמה והתשלום לסיור בחו"ל

(באחריות חברת נסיעות חיצונית) יתבצעו בנפרד. הסיור לחו"ל אינו מזכה בגמול השתלמות

שכר הלימוד (כולל הטבות והנחות): בטבלה מרוכזת בעמוד 44 בסוף החוברת

בנוסף: השתתפות באחד מקורסי הערב בשנת הלימודים תשע"א ללא תשלום

214 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

הפתיחה:

יום שני י' בחשוון תשע"א (18.10.2010)

מדברים אהבה

שתי סדרות מפגשים על אהבה, על אוהבים ומה שביניהם

אהבה היא אולי הציר החשוב בין הצירים בקשרים האנושיים. למרות זאת, התשובה לשאלתו המפורסמת של ח"נ ביאליק - "אומרים אהבה יש בעולם, מה זאת אהבה?" - אינה פשוטה.

קסמה של האהבה וקנאת האוהבים, אושרה של האהבה ושנאת האוהבים, געגועיהם וכיסופיהם - כל אלה הם רק חלק מן הרגשות המלווים את הסיפורים ואת הנושאים שבהם יעסוק הקורס.

בכל סדרה:
שמונה מפגשים
בימי שני
(16 מפגשים
שנתיים), מדי
שבועיים, משעה
19:30 עד 21:00,
בחד בן-צבי,
רח' אברבנאל 12,
רחביה, ירושלים
(שני ימי סיור
למעוניינים)

אז מה זה כל סיפור האהבה הזה?

בסדרה הראשונה ייבחנו נושאים אלה בעולם המקרא ובעולם המדרש, ביצירה של העולם המסופוטמי ובתרבויות היוונית והרומית.

בין הנושאים: "אין אהבות שמחות" - במקרא • בין אהבה לפוליטיקה - דוד, בת שבע ואבישג • אהבות ו"אהבות" אחרות בספר בראשית • בין איפוק לפיתוי - סיפור יוסף ואשת פוטיפר במקרא ואצל יוספוס • שיח האהבה ב'שיר השירים' ומשמעותו • לאהוב ביוונית - שירת אהבה ביוון העתיקה • אונות ואין-אונות ברפואה ובמאגיה בבל העתיקה

שכר לימוד: 490 ש"ח
(לא כולל התשלום לסיור)

בין המרצים:

פרופ' ישעיהו גפני
ד"ר דניאלה דוויק
פרופ' נתן וסרמן
פרופ' יאיר זקוביץ
פרופ' חננאל מאק
ד"ר לאה מזור
פרופ' אביגדור שנאן,
הרב יובל שרלו

סיור: במהלך הקורס יתקיים סיור אחד למעוניינים

ועוד על אהבה.....

בסדרה השנייה על האהבה נמשיך ונבחן נושאים אלה בחברה היהודית ובחברה הישראלית מימי הביניים ועד ימינו בהיבטים היסטוריים, פסיכולוגיים וסוציולוגיים.

בין הנושאים: "אומרים אהבה יש בעולם" - מה חושב על כך ה'עוילם'? - סיפורי אהבה באשכנז בימי הביניים המאוחרים • עזה כמוות אהבה - על אהבה ומוות ומה שביניהם • מוסד השדכנות בעולם החרדי ובחסידות 'תולדות אהרון' • "גם האהבה תהיה מהפכנית" - על אהבה, זוגיות ומשפחה בעלייה השנייה • "בלא עתותי דודים" - נישואי בוסר בחברה המסורתית במזרח אירופה • תמונות מחיי נישואין - קריאה ב"אגדת הסופר" לש"י עגנון • אהבה ונישואין באשכנז בימי הביניים: לפני השידוכין ועד חיי הנישואין • מהי אהבה מודרנית?

בין המרצים:

פרופ' אווה אילוז
ד"ר אלישבע באומגרטרן
בלהה בן-אליהו
פרופ' אליעזר ויצטום
ד"ר סימה זלצברג
פרופ' מוטי זלקין
ד"ר מוטי זעירא
ד"ר נוגה רובין

סיור: במהלך הקורס יתקיים סיור אחד למעוניינים

**מחיר מיוחד לנרשמים
לשני הקורסים
'מדברים אהבה': 890 ש"ח**

שכר לימוד: 490 ש"ח
(לא כולל התשלום לסיור)

**הפתיחה:
יום שני
י"ז באדר א' תשע"א
(21.2.2014)**

16 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)
24 שעות שנתיות למשתתפים בסיור
(לצבירה לגמול השתלמות)

16 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)
24 שעות שנתיות למשתתפים בסיור
(לצבירה לגמול השתלמות)

**הפתיחה:
יום שני
כ"ד בחשוון תשע"א
(1.11.2010)**

לפחות שלושה דברים שלא ידעתם על ..

כל מה שרציתם לדעת על האנשים ועל הנשים
שקשרו את גורלם בירושלים

מה כתב הרצל ביומנו על ירושלים, ומדוע השמיץ אותו הרב סלנט בעיתון היומי? מי לחץ על ההדק ברחוב הפלמ"ח בעיצומה של מלחמת העצמאות? מי הוא זה שגר במקום העבודה? מהי השיטה הבדוקה לדעת מי מאיתנו הינו אחד מל"ו?

על זאת ועוד בסדרה חדשה, המגלה פנים חדשות בדמויות המוכרות לנו משכבר, דמויות המלוות את הסיפור הירושלמי במאתיים השנים האחרונות. נכיר, נופתע, נתרגש ובעיקר- נלמד לפחות שלושה דברים חדשים שלא ידענו על...

בין המרצים:

פרופ' שלמה אבינרי
ד"ר מיכל אורן
בלהה בן-אליהו
נירית שלו-כליפא
הרב ד"ר בנימין לאו
הרב בנג'י לוי
ד"ר אריה מורגנשטרן
עופר רגב
ד"ר אבינועם רוזנק
ד"ר דורון שר-אבי

בין הנושאים:

"כל מעשיהם של בני האדם היו פעם חלומות" - הרצל וירושלים שלו
• "כמו הנביאים הקנאים לשם" - משפחת בן-יהודה • "ואני הנני נתון תמיד בין השבילים ..."
- הרב קוק • "ככה לא בונים חומה!!!" הסולטאן סולימן המפואר • "והוא עלה למרכבה" - משה מונטיפיורי • אחד מל"ו - הרב אריה לוי
• "תמיד דומה הייתי עלי כמי שנולד בירושלים"
- ש"י עגנון • "מיטה ושולחן וכיסא ומנורה" - רחל-ינאית בן-צבי • "הרחיבי מקום אהלך" - משפחת ריבלין • "נסיך של ירושלים" - יהושע כהן
• "עוקר הרים וטוחנם זה בזה" - הרב עובדיה יוסף
• "לכל איש יש שם" - המשוררת זלדה
• ציונות בלי מרכאות - מנחם אוסישקין וארתור רופין • "בבוקר לח בשנת תרל"ח" - יואל משה סלומון ומשפחות סלומון וצורף

15 מפגשי הרצאות בימי שני, מדי שבועיים, משעה 19:30 ועד 21:00, ביד בן-צבי, רח' אברבנאל 12, רחביה, ירושלים

שכר לימוד: 915 ש"ח

30 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

הפתיחה:

יום שני
י"ז בחשוון תשע"א
(25.10.2010)

ועוד בנתיבי חכמים...

בנתיבי חכמי ארץ ישראל בימי התנאים - למן גזירות
הדריאנוס ועד לחתימת המשנה

בהמשך לקורס 'בנתיבי חכמים' מהשנה הקודמת, נמשיך לפסוע בנתיבי דמותו של החכם, בנתיבי דמותו של המנהיג ובמה שביניהן. נעמוד על הקשר בין עולם ההלכה לבין חיי היום-יום, בין עולם המסורת לבין עולם החידוש ובנחן את יחסי הגומלין בין בית המדרש ובין העולם שמחוץ לו. נחפש את הגורמים שהובילו להפיכת התורה שבעל פה לתורה שבכתב. נעמוד על מהותו של היהודי נטול העצמאות וננסה להבין לאן נמוגה ההשקפה 'להיות עם חופשי בארצנו' והתחלפה ב'דיינו שיצאנו מאומה זו בשלום'.

מרצה:

הרב ד"ר בנימין לאו

בין הנושאים:

שיקום האומה לאחר מרד בר-כוכבא • המעבר לגליל ויצירת התשתית למרכז החדש • רבי שמעון בר-יוחאי ויחסו לרומא • חיי היהודים לצד התרבות הרומית וראשית היווצרותו של פרופיל "היהודי המודרני" • ה"אחר" במסורת ישראל ויחסו האמביוולנטי עם הקהילה היהודית • ברוריה אשת רבי מאיר - דמות אמיתית או ספרותית? • אתגרים חדשים לעולם התורה • הניסיונות להשיב את מוסד הנשיאות למקומו • המנהיגות הארץ ישראלית והאופוזיציה מבבל
• רבי יהודה הנשיא ומפעל ליקוט המשנה • בין חכם לחסיד • בין המשנה לברייתא

שכר הלימוד: 915 ש"ח

30 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

הפתיחה:

יום שלישי
י"א בחשוון תשע"א
(19.10.2010)

ירושלים לדורותיה

מהתקופה הרומית ועד התקופה הצלבנית
קורס בצרפתית

JERUSALEM à travers les siècles
Les périodes romaine, byzantine, islamique et croisée.

הקורס יעסוק בתולדות ירושלים, באירועים המכריעים, בדמויות המרכזיות, באתרים החשובים, במסורות ובאמונות, בנקודות המפגש ובמחלוקות בתקופות שבהן העיר היתה נתונה תחת שלטון לא יהודי.

Ce séminaire sera consacré à l'histoire de Jérusalem, une Jérusalem non-juive - les événements, les personnages et les sites historiques essentiels qui ont marqué ces neuf siècles.

Parmi les conférenciers:
Prof. Dan Bahat
Prof. Méir Bar Acher
Dr. Gérald Finkelstein
Dr. Eti Garbiner
Dr. Emmanuel Friedheim
Dr. Betty Halpern-Guedj
Dr. Emmanuelle Main
Dr. Rachel Milstein
Prof. Elicheva Revel-Neher
Dr. Dan Yaffé, Prof. Israël Yovel

Parmi les sujets: • Jérusalem dans la littérature rabbinique • Aelia Capitolina et la révolte de Bar Kohba • Constantin le Grand et le début de la période byzantine • La sainteté de Jérusalem dans le christianisme • Foi religieuse et art: influence du culte sur l'architecture des églises • Les pèlerins chrétiens à Jérusalem • Les moines dans le désert de Judée et à Jérusalem • Les débuts de l'Islam et la sainteté de Jérusalem dans l'Islam • Le Mont du Temple à l'époque musulmane • Les Européens en Terre sainte - les causes des croisades • Entre l'Eglise et le royaume des Croisés à Jérusalem

Quand? Les conférences auront lieu tous les 15 jours, le mardi entre 19:30 et 21:00 à l'Institut Yad Ben Tsvi, 12 Rue Abravanel, Rehavia, Jérusalem

Les excursions? Durant l'année, il y aura 3 excursions - pendant les congés scolaires.

Coût du séminaire? 915 shequels

Gmoul ichtalmout: 56 heures annuelles
Pris en compte comme jours de formation professionnelle

15 מפגשי הרצאות בימי שלישי מדי שבועיים, משעה 19:30 ועד 21:00, ביד בן-צבי, רח' אברבנאל 12, רחביה, ירושלים ושלוש סעודים למעוניינים

15 conférences et 3 excursions

Début du séminaire?
Le 26.10.2010

הפסיפס האנושי של ארץ ישראל והמזרח התיכון

מבט היסטורי, חברתי, תרבותי ופוליטי על כיתות, עדות ומיעוטים בארץ ישראל על רקע המזרח התיכון

שאלות של זהות והגדרה בקרב קבוצות מיעוטים בארץ ישראל וראייתם על רקע הגיאוגרפיה-פוליטיקה של האזור. דגש יושם על ייחודו האתני, הדתי והתרבותי של כל מיעוט. ננסה לעמוד על ההקשרים הגלובליים הרחבים שלו בהתחשב במקום מוצאו ובהיסטוריה הספציפית שלו וננסה לבחון את מעמדו בחברה תוך התייחסות להיבט היחסים הבינלאומיים של מדינת ישראל.

בין המרצים:

פרופ' אסמעיל אבו סעד
ד"ר שרה אוסצקי-לזר
פרופ' יאיר אורון
פרופ' שולמית אלמוג
פרופ' מאיר בר-אשר
פרופ' אבישי ברוורמן
גב' יסכה הרני
ד"ר אלון ליאל
ד"ר סלים מונייר
פרופ' ארנון סופר
פרופ' יהודית רונן

הסיוורים: חמישה סיורים בני יום וסיורבן יומיים (כולל לינה). תשלום עבור הלינה יגבה בנפרד

בין הנושאים: מ"דת השלטון" ל"עדה דתית" - מגמות ותהליכים בחברה המוסלמית במעבר מהתקופה העות'מאנית לתקופת המנדט • כיצד הגיעו לארץ הצ'רקסים הצ'צנים והבוסנים? • עלאוים ושיעים בגליל בתקופה העות'מאנית • הסטטוס קוו במקומות הקדושים לנצרות • ערביי ישראל "נוכחים נפקדים" • "טס נחשת" - המדיניות הישראלית כלפי העדה הדרוזית • שאלות של מגדר - מעמד האישה בין דומה לשונה בחברה הערבית, הבדואית והדרוזית • הצוענים - בין רדיפות לנדודים באירופה ועד ירושלים • מודרניזם, "רוחניות חדשה" ומשיחיות: התורה הבהאית ופנייתה למערב • זהות פוליטית בקרב הבדואים בנגב • התנועה האסלאמית: צמתים מרכזיים בהתהוותה ובפיצולה • פוליטי דארפור בישראל • טבח הארמנים - היסטוריה, זיכרון ופוליטיקה

ההרשמה והתשלום לסיור בחו"ל (בארגון ובאחריות של חברת נסיעות חיצונית) יהיו בנפרד, הסיור אינו מזכה בגמול השתלמות

בנוסף: המשתתפים בקורס זה יוכלו להשתתף חנים באחד מקורסי הערב בשנת הלימודים תשע"א. 156 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

25 מפגשי הרצאות ושבעה סיורים, מדי שבוע, בימי רביעי, משעה 09:00 עד 12:15 (סיור לארמניה וגיאורגיה למעוניינים), בבית הארחה אגרון, רח' אגרון 6, ירושלים

הפתיחה: יום רביעי י"ט בחשוון תש"ע (27.10.2010)

מ"עוף מכובס" לסושי וליין בוטיק

גלגולו של המטבח הישראלי מימי מחסור לתקופות של שפע

אדיסון לא גר כאן יותר

מבט שונה ואחר על ירושלים בקולנוע הישראלי במהלך חמישים השנים האחרונות (בליווי הקרנת סרטים)

בעקבות הצלחת הקורס בשנה שעברה נמשיך ונעסוק בסוגיות מרתקות בנושא האוכל היהודי והאוכל הישראלי. במהלך שישים השנים האחרונות עבר המטבח הישראלי שינויים מפליגים. לא רק האוכל השתנה אלא גם האוכלים השתנו, וגם השולחן אותו אנו עורכים עבר שינויים. את כל אלה נבחן לעומק בקורס מרתק על התמורות במטבח הישראלי.

הקורס יעסוק בהתבוננות מעמיקה על מקומה של ירושלים ביצירה הקולנועית הישראלית. הדימוי המשתנה של העיר, מערכות היחסים בין קבוצות שונות בחברה הירושלמית וקווים לדמותם של אנשי מפתח בהווה הירושלמית כפי שהן משתקפות בראי הקולנוע.

בין הנושאים והמרצים: איילת ברגור מספרת על סרטה "סמתת חצור 2" (2004) ועל היחידה לקידום נוער בירושלים, שאין דומה לה במקום אחר בארץ • ניר ברגמן יספר על העשייה מאחורי סרטו החדש "הדקדוק הפנימי" ויקרין קטעים נבחרים • מ"אני ירושלמי" (1971) דרך "מטולדו לירושלים" (2008) ועד "אני לא ירושלמי" (2009) - יהורם גאון, נסיך ירושלים, מתאר את הרומן שלו עם העיר וכיצד נסדקה הזוגיות ביניהם • עודד דוידוף על "מישהו לרוץ איתו" (2006) ועל הסרט המצולם בימים אלה "דילרים" - סרט פשע על שני חברים שגרים בשכונת רמות, עובדים בפיצרייה המקומית וחולמים לעשות "מכה" בדרך מקורית • יורם הוניג - במאי ומנהל המיזם לקולנוע וטלוויזיה של הרשות לפיתוח ירושלים ידבר על "סרוגים" ועל ירושלים בסדרות טלוויזיה בעשור האחרון • יוצרת הקולנוע והמרצה אדווה מגל-כהן על הדומה ועל השונה בתפיסת ירושלים בעשייה הקולנועית של בתי הספר בתי הספר הירושלמים לקולנוע "סם שפיגל" ו"מעלה" • חנן סביון תסריטאי ומכוכבי הסדרה "עספור" מספר כיצד הפכה הגרסה הירושלמית ל"מציצים" 2010 לתופעה טלוויזיונית שטבעה שפה חדשה • יעל פרלוב על סרטו של אביה דוד פרלוב "בירושלים" (1963) - יצירתו התיעודית והפיוטית של גדול הדוקומנטריסטים הישראליים • עמוס קולק מספר על ירושלים של טדי בעקבות סרטו התיעודי על אביו "מווינה לירושלים" (1995)

בין הנושאים: האוכל הביתי בתקופת המנדט: התאמת האוכל ל"משטר צנע" ומחסור • עקרת הבית - לוליינית המטבח: "עם מה אבשל היום ארוחת צהריים?" • "ייהוד" המטבח הערבי • מקומו של חדר האוכל ב'קיבוץ המתחדש' • האוכל והספרות העברית - מאוכל עדתי גלותי לאוכל ישראלי • ישראלים אוכלים: מהישרדות למקור הנאה; מבישול משפחתי לאירוח • מעבירים את כף הבישול מהאשה ל"גבר המשוחרר" • יוצאים למסעדה - האוכל כבילוי • ספרי הבישול - להיט של ההוצאות לאור • התמחות והתמקצעות בתחומי בישול חדשים • מתי הפך הטבח לשף?

בין המרצים:
ד"ר ניר אביאלי
פרופ' עוז אלמוג
ד"ר ליאורה גביעון
מר שמיל הולנד
ד"ר אריאל הירשפלד
גב' עפרה טנא
ד"ר אורית רוזין
סיורים: במהלך הקורס יתקיימו שני ימי סיור

שמונה מפגשי הרצאות בימי רביעי מדי שבועיים, משעה 19:30 עד 21:00, ביד בן-צבי, רחוב אברבנאל 12, רחביה, ירושלים ושי ימי סיור למעוניינים

15 מפגשי הרצאות, בימי רביעי מדי שבועיים, משעה 19:30 עד 21:00, ביד בן-צבי, רחוב אברבנאל 12, רחביה, ירושלים

שכר הלימוד: 490 ש"ח (לא כולל תשלום לסיורים)

שכר הלימוד: 915 ש"ח

הפתיחה: יום רביעי ג' בכסלו תשע"א (10.11.2010)

16 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות) 32 שעות שנתיות למשתתפים בסיורים

30 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

הפתיחה: יום רביעי כ"ו בחשוון תשע"א (3.11.2010)

ירושלים

ירושלים

חדש! חדש! חדש!

בתוככי הקודש פנימה...

מסע מרתק, ייחודי ומפתיע אל עולמם הקסום והאין-סופי של בתי הכנסת הירושלמיים

סדרת מפגשים חודשיים סביב מעגל השנה היהודי. הבוחנים את עולמו של בית התפילה הירושלמי מזוויות שונות ובאמצעים מגוונים: שיחות, הרצאות, סיורים, קטעי מוזיקה, סרטים ועוד. חוויה חודשית של היסטוריה, צלילים, סיפורים ומראות ירושלמיים.

מנחה הסדרה: ראובן גפני, חוקר בתי הכנסת ומחבר הספרים: "בית תפילה" ו"מקדש מעט" - על עולמם של בתי הכנסת בירושלים, שיצאו לאור בהוצאת יד בן-צבי.

12 מפגשים
בימי חמישי
בערב, פעם
בחודש, משעה
20:30 עד 22:
30 ביד בן-צבי,
רחוב אברבנאל
12, רחביה,
ירושלים.

חמישה מפגשים ראשונים לדוגמה

מפגש פתיחה:

זמן קדוש ומקום קדוש: בתי התפילה של הימים הנוראים
כ"ג באלול תש"ע (2.9.2010)

פתיחה: הנשיא השני יצחק בן-צבי ובתי התפילה של ירושלים המסע לאומן בראש השנה - הקרנת הסרט "המסע לאומן" ושיחה עם במאי הסרט נועם דמסקי.
שיחה עם ג'קי לוי על תפילה ועל ירושלים בימים הנוראים

שבתות החורף: שירת הבקשות הירושלמית

כ"ט בתשרי תשע"א (7.10.2010)

פרופ' ירון הראל - לשורשיו של מנהג שירת הבקשות הנהוג בשבתות החורף
קטעי פיוט מלווים בהסברים עם הפייטן רוני איש-רן
הקרנת הסרט "עדס", ומפגש עם הבימאית אביטל ליבנה
שיחה עם הפייטן רוני איש-רן מאנסמבל 'שחרית' על עולם הפייטנות הירושלמי אז והיום.

סיור "ואני ברוב חסדך אבוא ביתך"

כ"ז בחשוון תשע"א (4.11.2010)

בעקבות בתי הכנסת הפחות מוכרים בירושלים
מסלול: השכונות מחנה יהודה, מקור ברוך, שערי צדק
משך הסיור: כשעתיים וחצי
מדריכים: ראובן גפני, משה שפירא, דורון אורן

"כתוב זאת זיכרון": הנצחת השואה בבתי הכנסת (לקראת י' בטבת, יום הקדיש הכללי) ט' בטבת תשע"א (16.12.2010)

מר אלקנה ארליך: קינה ויום זיכרון שנתי לקהילה נעלמה, ההנצחה הייחודית של קדושי מונסטיר בבית הכנסת "יגל יעקב" בשכונת מקור ברוך.

חביבה פלד-כרמלי: בית הכנסת של יד ושם ועיצובו

קטעי קריאה: השחקן יהויכין פרידלנדר

שיחה עם האדריכל דוד קאסוטו: מבצע העלאתם של פריטים מבתי הכנסת של הקהילות החרבות לישראל.

פוליטיקה בבית הכנסת!?! ח' בשבט תשע"א (13.1.2011)

הרבה ד"ר דליה מרקס: הסיודור כטקסט פוליטי מופע מוזיקלי 'מן התפילה': עקיבא מרגליות
שיחה עם חבר הכנסת אורי אורבך על הקו המקשר והמפריד בין עולם הפוליטיקה לבין עולמה של התפילה.

בין המפגשים הנוספים: בתי כנסת חדשים ותפילות אלטרנטיביות, בתי הכנסת של העולם החרדי, "בונים לאום, בונים בית כנסת" - על בתי הכנסת הלאומיים בירושלים, עולם החזנות הירושלמי, בתי כנסת חדשים בעיר העתיקה, ועוד.

שכר הלימוד: 1,450 ש"ח (לכל הסדרה, 12 מפגשים)
לא ניתן לקבל קורס זה כבונוס
24 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

זמן ירושלים

חגים ומועדים בלוח השנה הירושלמי

הירושלמים זוכים לחג המולד שלוש פעמים בשנה, חוגגים את הפסחא הנוצרי לפי הלוח היהודי ובבית הכנסת מתפללים לפי השעון העות'מאני... אמנם ירושלים היא "עיר שמעל לזמן", אך תושביה מציינים מועדים וזמנים שמקורם בתקופות עתיקות ובדתות שונות.

הזמן הירושלמי משמר בתוכו לוחות שנה שנכחדו, אלים קדומים שנעלמו, עקבות של מאמינים וכופרים ומחשבי קיצין. בקורס זה נעסוק בלוחות השנה ובשיטות החישוב שנהגו בירושלים ובסביבתה ונבחן את השפעתן של העדות והדתות השונות זו על זו.

בין הנושאים: "שמות חודשים עלו בידם מבבל":

לוחות השנה במסופוטמיה והשפעתם בארץ ישראל • בין בני אור לבין בני חושך: לוחות שנה ומועדים בין ירושלים לקומראן • "ביום שחל יום הכיפורים להיות בחשבונך" - כיצד מחשבים את הזמנים ואת החגים ומי קובע? • בסיס החישוב המפתיע של מועדי העדות הנוצריות • "סובבים והולכים בגלגל השנה": מזלות, חודשים, עונות ושעות בממצא הארכיאולוגי • למה צם הנביא בעשירי בחודש הראשון? שיטות מניין ומועדים בזרמים השונים באסלאם • מירושלים לאפריקה ובחזרה: לוח השנה של "ביתא ישראל"

בין המרצים:

שושנה בן-דור
ד"ר אורי גבאי
ראובן גפני
ד"ר נסים דנה
שלומית הראל
יסכה הרני
הרב ד"ר בנימין לאו
ד"ר אריה מורגנשטרן

קורס להכשרת מדריכי טיולים במערכת החינוך ('תו תקן')

420 שעות - שני אזורי התמחות - ימי שני במשך כשנה

יד בן-צבי פותחת קורס נוסף להכשרת מדריכי טיולים בירושלים, בהרי יהודה ובשפלה ומזמינה אתכם להצטרף לקורס מעמיק, מרתק ומחכים

מתי? ימי שני משעה 9:00 עד 18:00
היכן? הקורס יתקיים ביד בן-צבי בירושלים
הפתיחה יום שני, י' בחשוון תשע"א, 18.10.10
אזורי התמחות אזור ירושלים ואזור הרי יהודה והשפלה
הדרישות תעודת בגרות מלאה, מילוי שאלון ומפגש אישי
המרצים ממיטב מדריכי יד בן-צבי ומדריכי ירושלים וממיטב המרצים והחוקרים הכרות מעמיקה עם ירושלים, וגם גיאולוגיה, היסטוריה, ארכיאולוגיה, בוטניקה, זואולוגיה, דידיקטיקה ומתודיקה, בטיחות בטויל, עזרה ראשונה, ניווט ועוד

... שני בונוסים!!! המשתתפים בקורס יוכלו להשתתף באחד מקורסי הערב של 'יד בן-צבי' (15 מפגשים) ללא תשלום ולזכות במנוי חנים לכתב העת 'עת-מול' למשך שנה

שכר הלימוד 6,800 ש"ח (ניתן לשלם בעשרה תשלומים)

בסיום הקורס יקבלו העומדים בדרישות תעודת 'מדריך טיולים במערכת החינוך ('תו תקן') ממשרד החינוך. הקורס מוכר לגמול השתלמות. לבוגרי צבא ושרות לאומי - אפשרות לתשלום על חשבון הפיקדון. פתיחת הקורס מותנית במספר נרשמים

לפרטים ולהרשמה - יד יצחק בן-צבי

02-5398855 | 02-5398864

www.ybz.org.il had@ybz.org.il

10 מפגשי הרצאות וסיור אחד בימי חמישי בערב, משעה 19:00 עד 20:30 ביד בן-צבי, רח' אברבנאל 12, רחביה, ירושלים

שכר הלימוד: 670 ש"ח (כולל סיור)

הפתיחה:

יום חמישי ו' בחשוון תשע"א, (14.10.2010)

באופן חד-פעמי משעה 18:00 ועד 19:30

20 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

נקודה למחשבה

לימוד, עיון וחווית התחדשות ירושלמית*

בית המדרש הירושלמי מזמין אתכם למפגשים של חשיבה ושל לימוד משותף בנקודות ירושלמיות.

בכל מפגש נתארח בנקודה ירושלמית אחרת, וממנה נצא למסע של עיון במקורות יהודיים ואחרים, מחשבות על עבר, על הווה ועל עתיד ודיאלוג ירושלמי עכשווי. את בית המדרש ינחו הרב ד"ר בני לאו ונירית שלו כליפא

עשרה מפגשים
בימי שישי משעה
9:00 עד 12:00

בין הנושאים:

אדוני, ראש העיר!

באולם הישיבות של עיריית ירושלים נשוחח על מנהיגיה של העיר אז והיום. נדון בקבלת החלטות ובלקיחת אחריות בצמתים ובמשברים, נדבר על הובלת העיר לצמיחה או לחורבן וגם על הקשר בין הון לשלטון בירושלים.

ממעוף הציפור

במרכז לצפרות בקריית הלאום נעסוק בירושלים הירוקה ובמשוגעים לדבר הנלחמים על כך. מה לאקולוגיה וליהדות ומה אפשר ללמוד מן הציפורים?

משלושה יוצא אחד

מה בין שילוש לייחוד? האם קיים דיאלוג בין-דתי בירושלים? האם מתקיים בה "בית תפילה לכל העמים"? נתארח במשכנם של הנזירים הדומיניקנים ממנזר סנט אטיין ונתוודע לעולמם המחקרי, הדתי והאישי.

בנק הזמן

נתארח אצל מייסדי פרוייקט **בנק הזמן** במושבה הגרמנית שמוכיח בכל יום כי "כל ישראל ערבים זה לזה". הצצה אל הרעיון הירושלמי המבריק - תן שעה במה שאתה יכול - וקח שעה במה שאתה צריך. סיפורה של קהילה הפועלת למען חבריה על ידי חבריה, על מעורבות חברתית במקורות היהודים, ולמה דווקא בירושלים?

כעוף החול

פעם אחר פעם קם ונפל בית הכנסת 'החורבה' והפך בכך לסמל לקהילת יהודי ירושלים. נשוחח על מעגלים של חורבן ובנייה, ציפיות משיחיות וחישובי קיצין. על בניה ובנייה של ירושלים על אכזבות ותקוות אז ועכשו.

צופן עגנון

מסע קסום, מרתק ומסתורי אל השכבות ואל הרבדים הסמויים בכתביו של ש"י עגנון. נתארח בבית עגנון שבתלפיות ונעסוק בעקבותיו בתנ"ך, באגדה, במדרש ובירושלים.

על נגישות ורגישות

נתארח בבית הלוחם ונשוחח עם קבוצת הכדורסלנים בכיסאות גלגלים הפועלים במקום. בשיתוף עמותת 'מעגלי צדק' נדון ביחס לגוף ולמוגבלותיו ביהדות. מדוע נאסר על כוהנים בעלי מום לשרת במקדש ומה זה קשור לאף של ברברה סטרייסננד?

עושים שוק

מושג ה'**שוק**' בדברי חכמים, היבטים סביבתיים - רעש ולכלוך - הכרוכים בשוק, על הגינות במסחר, 'ילדי הסלים' והמארג החברתי הייחודי הצומח סביב הבסטות...

* השתתפות בקורס מותנית במפגש הכרות מקדים עם רכזי הקורס

שכר לימוד: 650 ש"ח (ללא הנחות)

40 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

מתי? המפגשים יתקיימו בימי שישי במועדים המפורטים להלן:

- כ"ח בחשוון (5.11)
- י"ב בכסלו (19.11)
- ג' בטבת (10.12)
- י"ד בטבת (24.12)
- ב' בשבט (7.1)
- ל' בשבט (4.2)
- י"ד באדר א' (18.2)
- כ"ח באדר א' (4.3)
- י"ב באדר ב' (18.3)
- ד' בניסן (8.4)

הפתיחה: יום שישי, כ"ח בחשוון תשע"א (5.11.2010)

אנשי הצללים

על מרגלים, סייענים, בוגדים ומה שביניהם

תופעת המרגלים מוכרת בתרבות האנושית כבר בתקופת המקרא. השגת המידע על המתרחש מעבר לקווים היא לעתים הכרח קיומי והיא אפופה לא פעם בהילת מסתורין ודרמטיות. מי הם אשר חוצים את הקווים? כיצד מגייסים סייענים במדינת אויב? מה מביא אדם לסכן את נפשו בעבור מידע? בסדרה זו נעסוק בכמה פרשות ריגול מרתקות הנוגעות לארץ ישראל במאה ה-20, נבחן שאלות של נאמנות ומוסר ונציג את ההיבטים ההיסטוריים והחברתיים של התופעה. ניפגש עם אישים אחדים הקשורים בפרשות, ובסיוע מחקרים חדשים נוציא לאור מעט מהנחבא בצללים.

בין המרצים:

סופי-בן דור
פרופ' מוטי גולני
פרופ' איתן גלבוץ
אפרים הלוי
ד"ר הלל כהן
יוסי מלמן
כרמלה קישיק-אסל
ד"ר יגאל שפי

בין הנושאים:

לנפש האנושית • מחתרת ניל"י - בין התורכים לאנשי היישוב • צבא הצללים: משת"פים פלסטינים בשירות הציננות • הממשל המנדטורי והיישוב נגד הטרור היהודי: שיתוף פעולה פורה או בגידה? • הסיפור האמיתי - מפגש עם כרמלה קישיק-אסל, בתה של שולמית כהן-קישיק, מרגלת בלבנון, ועם סופי בן-דור, בתו של אלי כהן - האיש שלנו בדמשק • נאמנות כפולה - מבר עד קלינגברג וקלמנוביץ, יהודים בשירות הקג"ב במדינת ישראל • מה הניע אותם לבגוד? על אודי אדיב ומרדכי וענונו • 'בבל' במצרים - סיפורו של אשראף מרוואן • ריגול במדינה ידיוותית - המקרה של ג'ונתן פולארד • היום שאחרי - שיקום סייענים במדינת ישראל

בשיתוף הקתדרה העממית, עיריית נס ציונה

שכר הלימוד: 590 ש"ח (לא כולל תשלום לסיורים)

36 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

חסרי מנוח

"היהודי הנווד" - הפער בין חלום לבין מציאות בהגירה היהודית

העולם היהודי על תפוצותיו השונות בראשית המאה ה-20 היה עולם בתנועה. תהליכים מקומיים וגלובליים גרמו לרבות יהודים לנוע ממקום למקום, חלקם מכורח הנסיבות, חלקם מתוך אידאולוגיה או בתקווה לעתיד טוב יותר. העולים לארץ ישראל היו רק חלק קטן מתנועת ההגירה הכללית. לאן הלכו האחרים? מה גרם להם לצאת לדרך? מה השאירו מאחור? האם אכן הגיעו אל המנוחה והנחלה? על שאלות אלו ואחרות ננסה לענות בסדרה שתעסוק ביהודים שלא שמו פעמיהם אל ארץ הקודש.

בין המרצים:

פרופ' ישראל ברטל
פרופ' מוטי זלקין
ד"ר קימי קפלן
ד"ר יובל ריבלין

בין הנושאים: מרדכי מנואל נח ו"אררט" על נהר ניאגרה - חלומות קודמים להרצל על התיישבות היהודים • "שני יהודים יושבים ברכבת..." - תנועת היהודים ברחבי אירופה והשפעתה על הכלכלה, על העיתונות, על התחבורה ועוד • 'אוסט יודן', המזרח של המערב: למה בכלל באו? איך התקבלו? • "עולם הפוך" - יחס הרבנים לדילמות של עיזוב ושמירת הזהות בחברת המהגרים • "ביידיש זה נשמע יותר טוב" - תרבות יידיש בארצות הברית בראשית המאה ה-20 • חלום ושברו - זנות וסחר בנשים יהודיות בין מזרח אירופה לדרום אמריקה • דער גולדענע מדינה - המאפיה היהודית בארצות הברית • ממרקש ללונדון, מג'רבה לפאריס - הגירת יהודי ארצות המזרח אל המערב • אלו שנשארו מאחור - השפעת ההגירה על העיירות ועל הקהילות היהודיות באירופה • מעברים - השבר הגדול של המהגר • געגועים, נוסטלגיה ושאלות על זהות בראי הקולנוע

בשיתוף עיריית ראשון לציון, המדרשה לחקר חיבת ציון, בית זרובבל ושולמית חביב

שכר הלימוד: 860 ש"ח

28 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

14 מפגשי הרצאות בימי רביעי מדי שבועיים, משעה 18:00 עד 19:30, בבית זרובבל, רחוב לבונטין 15, ראשון לציון

הפתיחה: יום ראשון ל' בחשוון תשע"א (7.11.2010)

הפתיחה: יום רביעי י"ט בחשוון תשע"א (27.10.2010)

תרבויות המזרח הקדום

מסע אל הזמן שלפני ההיסטוריה

הזמנה למסע מרתק בזמן, אל עברו של המין האנושי. מציידים ולקטים, דרך המעבר לחקלאות ועד להקמתן של הערים הגדולות הראשונות. נחזור מיליוני שנים לאחור אל התקופה הפרה-היסטורית ואל ראשית החברה האנושית ונתקדם לדיון בתרבויות הגדולות של האלף השלישי והאלף השני לפסה"נ. נשאל איך נוצרת תרבות? מדוע נבנו ערים? והיכן החל לראשונה השימוש בכתב? נפליג ממסופוטמיה אל העולם האגאי וממצרים ועד אנטוליה.

בין הנושאים: לפני היות ההיסטוריה • רועים, כוהנים וחרשי מתכת: ארץ ישראל בתקופה הכלכלית • פולחן וטכסי ריקוד בעידן ראשית החקלאות • על ראשית הכתב והלשונות בארצות המזרח הקדמון • הפלשתים ושאר גויי הים, מקורם, תרבותם והתפתחותם • בין ממלכת מארי לממלכת חצור • פרספוליס - המגה פוליס של העולם הקדום • יחסי דת ושלטון במצרים העתיקה • חוקי חמורבי - החוק המקראי על רקע החוק במזרח הקדום • אנטוליה ארץ החתים • תרבויות העולם האגאי - מהמינואים למיקנים • טרויה המיתולוגית והארכאולוגית • דרך הנחושת - מפונון, אתר כריית הנחושת בעבר הירדן ועד באר שבע

בין המרצים:
ד"ר ליאור גרוסמן
פרופ' יוסי גרפינקל
פרופ' אבי הורביץ
פרופ' עודד ליפשיץ
ד"ר שרון צוקרמן

15 מפגשי הרצאות בימי שלישי מדי שבועיים, משעה 20:00 עד 21:30, באודיטוריום 001, בניין 92, אוניברסיטת בן-גוריון

שכר הלימוד: 915 ש"ח

הפתיחה:
יום שלישי
י"א בחשוון תשע"א
(19.10.2010)

30 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

היסטוריה בנעלי בית

הצצה לחייהם של האנשים שעשו את ההיסטוריה הישראלית

נקודת מבט בלתי שגרתית על ההיסטוריה הישראלית. בקורס מיוחד זה נתבונן בדמויות שעשו את ההיסטוריה דרך עיניהם הסובייקטיביות לחלוטין של בני המשפחה הקרובים אליהן. כיצד משתקפת דמותם של אישים אלה בחוג המשפחתי האינטימי ואיך, אם בכלל, השפיע פועלם הציבורי על המשפחה?

בין המרצים והנושאים:

יוסי אחימאיר - בנו של אבא אחימאיר, ממנהיגיה הרוחניים של התנועה הרוויזיוניסטית • תמר אשל - נכדתם של הביל"ויים ממשפחת בלקין, מייסדי חדרה, אחייניתו של אבשלום פיינברג • ד"ר יריב בן-אליעזר - נכדו של דוד בן גוריון • רות בר-שלו - בתו של מוטה גור, הרמטכ"ל העשירי, חבר כנסת ושר • רות דיין - אשתו של הרמטכ"ל, חבר הכנסת והשר לשעבר משה דיין • ארי הלל - בנו של השר ויו"ר הכנסת לשעבר שלמה הלל, שעסק גם בהעפלה מעיראק • גיל חובב - נינו של אליעזר בן-יהודה, מחיה השפה העברית • ח"כ מתן וילנאי - בנו של פרופ' זאב וילנאי, חוקר ארץ ישראל • אביעזר יערי - בנו של מאיר יערי, מראשי תנועת "השומר הצעיר" ומפלגת הפועלים המאוחדת (מפ"ם) • פרופ' אריה נאור - בנה של חברת הכנסת לשעבר אסתר רזיאל-נאור ואחיינו של דוד רזיאל, מפקד האצ"ל • ד"ר יונתן פיין - נכדו של המשורר אלכסנדר פן • מיכאל קובנר - בנו של המשורר והסופר אבא קובנר שהנהיג פרטיזנים ולוחמים בגטו וילנה • עמוס קולק - בנו של טדי קולק, ראש העיר המיתולוגי של ירושלים • עו"ד תמי רוה, בתו של חה"כ לשעבר גדעון האוזנר, היועץ המשפטי לממשלה והתובע מטעם המדינה במשפט אייכמן • יעקב שרת - בנו של משה שרת, ראש הממשלה השני של ישראל וראש המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית

15 מפגשי הרצאות בימי שני מדי שבועיים, משעה 20:00 עד 21:30, בבית יד לבנים, רחוב הבנים 10, רחובות

שכר הלימוד: 915 ש"ח

הפתיחה:
יום שני
י"ז בחשוון תשע"א
(25.10.2010)

30 שעות שנתיות (לצבירה לגמול השתלמות)

תנאי תשלום והנחות לפעילויות בתשע"א

הקורסים והכנסים מיועדים לציבור הרחב מעל גיל 15 (אלא אם כן צוין אחרת)
כל הסיורים מתאימים לשומרי מסורת
הסיורים מאובטחים לפי הצורך

דרכי תשלום:

באתר האינטרנט www.ybz.org.il

בטלפון באמצעות כרטיסי אשראי טל': 02-5398855

בהמחאות בדואר לכתובתנו רח' אברבנאל 12, רחביה, ת"ד 7660, ירושלים 91076

המשרד פתוח לקבלת קהל ולפניות טלפוניות בימים א' עד ה' בשעות 8:00 עד 16:00

רק תשלום בפועל מבטיח את מקומם של המשתתפים!

הטבות והנחות: (לא כולל קורסי הבוקר המפורטים בעמוד הבא)

- לנרשמים באתר האינטרנט הנחה של 30 ש"ח.
- **הנחה מיוחדת של 15% למשלמים את מלוא שכר הלימוד עד 15/9/2010.**
- חבר מביא חבר - משתתף ותיק שיצרף חבר אשר לא השתתף בעבר בפעילות כלשהי ביד בן-צבי, יזכה להנחה נוספת של 70 ש"ח בקורסי הערב וימי שישי.
- ניתן לשלם בתשלום אחד או ב-6 תשלומים שווים ל-15 בכל חודש החל מספטמבר 2010.
- **50% הנחה לצעירים עד גיל 30.**
- **10% הנחה לגמלאים, לבני זוג וללומדים ביותר מקורס אחד מהקורס השני ואילך, הזול מבין השניים.**

אין כפל הנחות.

חברי האגודה הפדגוגית של ארגון המורים העל-יסודיים: הארגון יסבסד השתתפות בקורסים בני 40 שעות שנתיות ומעלה, למעט קורסי הבוקר האינטנסיביים - שבהם אין הנחות! מורים בשנת שבתון לא יוכלו לזכות בהנחה זו.

כנסים

במהלך שנת תשע"א נקיים מגוון כנסים (כולל לינה) וימי עיון, סיור וחוויה.

כ"ט באייר-ב' בסיוון תשע"א (2-4.6.2011)

מרתון סיורים בירושלים
האירוע השנתי לרגל "יום ירושלים" סוף שבוע של סיורים ומופעים מיוחדים, ימים חמישי-שבת

כ"א-כ"ב בכסלו תשע"א (28-29.11.2010)

נזירות ומנזרים בתקופה הביזנטית
יום הרצאות בירושלים ויום סיור במנזרי מדבר יהודה

דצמבר 2010

עם אחד - פנים רבות

אמנות, לבוש ותכשיטים בקהילות ישראל יום עיון וסיור בתערוכה במוזיאון ישראל המתחדש

ינואר 2011

הכישוף היהודי - סודות, כשפים ומאגיה בתרבות היהודית

יום עיון וחוויה במוזיאון ארצות המקרא, ירושלים

יולי 2011

ימי עגנון

הכנס השנתי על יצירת עגנון, ירושלים

אוגוסט 2011

נשים בשינוי בחברה הישראלית
יום עיון וחוויה, ירושלים

פברואר 2011

עירות הפיתוח

יום עיון וחוויה בשדרות לזכרו של לובה אליאב

מרץ 2011

חדש וישן באתרים בשומרון

במסגרת ימי העיון על ארכיאולוגיה ותרבות

אפריל 2011

סובב כנרת

יומיים של טבע, מורשת, נופים וחוויה באמצע השבוע בעקבות הספר החדש "הכנרת וכל נתיבותיה", בהוצאת יד בן-צבי

מאי 2011

ואף על פי כן... טורקיה היסטוריה, שירה ותרבות

יום עיון וחוויה בירושלים, בעקבות הקהילה היהודית בטורקיה

כנסים ואירועים נוספים יפורסמו בהמשך.

גמול השתלמות

- למורים ולעובדי הוראה - הקורסים מוכרים לגמול השתלמות באישור משרד החינוך. קורסים של 56 שעות ומעלה מוכרים לגמול השתלמות עם ציון. קבלת הגמול כרוכה בכתיבת עבודה, בנוכחות מלאה ובתאום מראש. למורים בשנת שבתון הקורסים מוכרים על-ידי קרן ההשתלמות (כלימודי חובה או רשות). **שכר הלימוד** יוחזר למשתתפים על-ידי הקרן.
- למגזרים אחרים - ההכרה בקורסים לגמול מותנית באישור מקום העבודה (באחריות המשתלמים).

נוהל ביטול השתתפות:

כל הודעה על ביטול השתתפות חייבת להימסר בכתב בלבד. למשתתף שיודיע על ביטול

לימודים עד שבוע לפני פתיחת הקורס יוחזר **שכר הלימוד** בניכוי 30 ש"ח. משבוע לפני פתיחת הקורס ועד תאריך פתיחתו יוחזר לו **שכר הלימוד** ששולם בניכוי 10% ממחיר הקורס + 30 ש"ח דמי ביטול. מתאריך פתיחת הקורס ועד 3 חודשים לאחר מכן - ביטול יחוייב בתשלום 10% מעלות הקורס + מחיר המפגשים שכבר קויימו. לאחר מכן אין החזרים.

מבצע בלעדי למשלמים בישראל: 50 ש"ח הנחה בכל קורס תמורת 360 כוכבים

(כפוף לתקנון "יותר מתנות בישראל: המלאי מוגבל).

שכר לימוד לקורסי הבוקר:

גמלאים וותיקים		קהל רחב		שעות שנתיות	שם הקורס	
תשלום אחד עד 15/9/10	עד עשרה תשלומים החל מ-15/9/10	תשלום אחד עד 15/9/10	עד עשרה תשלומים החל מ-15/9/10			
5260	5460	5460	5670	214	גדולים	ירושלים
3910	4090	4090	4300	156	הפסיפס האנושי של ארץ ישראל והמזרח התיכון	ירושלים
2620	2860	2860	3000	112	טולדו וירושלים	רעננה
4100	4290	4290	4515	156	ממזרח למערב	תל אביב
4100	4290	4290	4515	156	פלאוויוס יוספוס - מנהיג או בוגד?	תל אביב
4100	4290	4290	4515	156	מפילוג הממלכה עד חידוש המלוכה	חיפה

שכר הלימוד לקורסי הערב ימי שישי מפורטים בגוף החוברת

יד יצחק בן-צבי

המרכז ללימודי ארץ ישראל
בית הספר ללימודי ירושלים

רח' אברבנאל 12, רחביה,
ת"ד 7660, ירושלים 91076

טל': 02-5398855

פקס': 02-5636449

המשרד פתוח לקבלת קהל או לפניות טלפוניות
בימים א'-ה' בשעות 8:00 עד 15:30

www.ybz.org.il

had@ybz.org.il

תשלובת ישראלכרטיס

כל פעילות יד בן-צבי (ימי עיון, כנסים, קורסים
ופרסומים חדשים)

מתפרסמת באתר האינטרנט שלנו.
לקבלת דיווח תקופתי הירשמו באתר

www.ybz.org.il

(תחת 'צור קשר')